

PUT KA PRAVDI

Regionalna saradnja od velike važnosti

VASO MARINKOVIĆ ZAMENIK GLAVNOG TUŽIOCA BIH

Potpisivanje sporazuma o saradnji tužilaca koji omogućuju različite vidove pomoći od pronalaska i saslušanja svjedoka, pa do prikupljanja dokaza i informacija, doprinijeli su bržoj i efikasnijoj saradnji koja je u nepune dvije godine ostvarena u više od stotinu različitih zahtjeva kojima su se tužitelji iz BiH i njihove kolege iz susjednih zemalja obraćali jedni drugima tražeći asistenciju ili pomoć

Dame i gospodo, cijenjene kolege, uvaženi gosti.

Dozvolite mi da vas prije svega pozdravim u ime Odjela za ratne zločine u Tužiteljstvu Bosne i Hercegovine i u svoje lično ime.

Kada je prije skoro dvije godine, osnovano Odjeljenje za ratne zločine u Tužiteljstvu Bosne i Hercegovine, znali smo i bili smo svjesni da će segment regionalne saradnje sa tužilaštvarima u zemljama regiona biti od velike važnosti za uspjeh i efikasnost procesuiranja predmeta ratnih zločina u Tužilaštvu Bosne i Hercegovine.

Na sreću, ubrzo nakon osnivanja Odjeljenja za ratne zločine, Tužilaštvo BiH i tužilaštva u zemljama regiona potpisali su sporazume o saradnji, koji su omogućili direktnu i brzu saradnju tužilaca iz Bosne i Hercegovine sa kolegama u susjednim zemljama.

Saradnja je, svakako postojala i ranije ali je procedura pružanja međunarodne pravne pomoći išla nedovoljno brzo, zahtjevi se nisu mogli podnosići direktno, nego su prolazili kroz međunarodnu proceduru.

Potpisivanje sporazuma o saradnji tužilaca koji omogućuju različite vidove pomoći od pronalaska i saslušanja svjedoka, pa do prikupljanja dokaza i informacija, doprinijeli su bržoj i efikasnijoj saradnji koja je u nepune dvije godine ostvarena u više od stotinu različitih zahtjeva kojima su se tužitelji iz BiH i njihove kolege iz susjednih zemalja obraćali jedni drugima tražeći asistenciju ili pomoć.

Poseban značaj ovih sporazuma je to što oni omogućuju direktnu saradnju ne samo tužilaštvarima na državnom nivou već i lokalnim tužilaštvarima koja mogu direktno komunicirati.

Naravno, saradnja se, osim u predmetima ratnih zločina, realizuje i u drugim predmetima koji se tiču organizovanog kriminala i svih drugih oblika kriminaliteta.

Primjeri saradnje

Nakon zaključenja Memoranduma o saradnji, realiziranje zahtjeva za pomoć ostvareno je u mnogim predmetima. Postoje konkretni predmeti u kojima je saradnja tužilaštava BiH i tužilaštava susjednih zemalja značajno pomogla procesuiranje počinitelja ratnih zločina.

Kao konkretni primjer saradnje može se navesti situacija iz prošle godine, kada je regionalni tim broj 5. Tužilaštva BiH, koji radi na predmetima ratnih zločina u Zapadnoj Hercegovini i dolini rijeke Neretve, od Državnog odvjetništva Republike Hrvatske zatražio pomoć od kolega da im se omogući uvid u dokumentaciju Državnog arhiva Republike Hrvatske.

Zahtjev je realizovan uz pomoć ministarstva pravde Hrvatske, i tužiocima i saradnicima omogućena je dozvola za ulazak i uvid u dokumentaciju državnog arhiva. Omogućeno je kopiranje i ovjera dokumentacije kako bi se ona mogla koristiti u krivičnom piostupku. Odobrenje je važilo godinu dana i prikupljeni su značajni dokazi koji su pomogli u podizanju optužnice u dva predmeta.

Takođe, pomoć je realizovana u jednom slučaju kada se tražilo saslušanje određenog svjedoka koji je boravio na području Republike Hrvatske, a saslušanje je obavljeno u diplomatskom predstavništvu BiH u Zagrebu.

Saradnja sa Hrvatskom ogledala se i u zahtjevima za provjeru i pronalazak određenih lica, a za koja smo

od ranije imali saznanja da se nalaze u Hrvatskoj.

Kada je riječ o saradnji sa kolegama iz Srbije, mogu reći da su upravo u toku predmeti ratnih zločina za koje se sudi pred Specijalnim sudom u Beogradu, a u kojima je ostvarena značajna saradnja.

Kvalitetna saradnja ogledala se u tome da je tužiocima omogućen dolazak u Bosnu i Hercegovinu i susret sa konkretnim svjedocima koji su kolegama iz Srbije bili potrebni za rad u predmetu.

Saradnja je ostvarena i nakon što je u Beogradu pokrenut predmet protiv šestorice bivših pripadnika jedinice „Škorpioni“, nakon snimaka stravičnih egzekucija zarobljenih Bošnjaka iz Srebrenice.

Profesionalnim i korektnim odnosom kolega iz obje zemlje, saradnja je realizirana i predmet je sada u fazi glavnog pretresa pred Sudom u Beogradu.

Takođe, moram istaći da je značajna saradnja realizovana i u predmetu protiv tzv. „Zvorničke grupe“ u kojem licima optuženim za ratne zločine u Zvorniku, sudi pred sudom u Beogradu.

Poznati su i primjeri kada je Tužilaštvo BiH od tužioca u Beogradu tražilo pomoć u pribavljanju iskaza svjedoka u dva predmeta koji se odnose na ratne zločine u logorima na području Hercegovine.

Takođe, tužiocu tima broj 5. Tužilaštva BiH, na zahtjev kolega iz Beograda, izvršili su saslušanje određenog broja svjedoka u istragama za ratne zločine koje su pokrenute u Beogradu.

Saradnja je realizovana i sa kolegama iz Crne Gore, jer u Tužilaštvu BiH postoje predmeti, uključujući i one koji su u skladu sa pravilom 11 bis proslijeđeni iz Haškog tužilaštva, a u kojima je postojala potreba da se izvrše određeni kontakti i provjere na području Crne Gore.

Međunarodnom tužiocu koji postupa u predmetu Janković, koji je proslijeđen iz Haga bilo je omogućeno da otputuje u Crnu Goru i izvrši određene potrebne aktivnosti.

Također, prilikom istraživanja određenih događaja Tužiteljstvo BiH je od kolega iz Crne Gore tražilo pomoć u saslušanju jednog svjedoka. Tom zahtjevu je udovoljeno i njegov iskaz koji je dao u Crnoj Gori proslijeđen je Tužiteljstvu BiH.